

Minister van Justitie
D.t.v. mw. mr. J.S. Trouwborst
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Juliana van Stolberglaan 4
2595 CL 's-Gravenhage

correspondentieadres
Postbus 90614
2509 LP 's-Gravenhage

t 070 – 361 9723
f 070 – 361 9715

datum 23 september 2004
contactpersoon R.C. Hartendorp
doorkiesnummer 070 - 361 9788
e-mail R.Hartendorp@rvdr.drp.minjus.nl
ons kenmerk UIT 4691/ONTW RCH
uw kenmerk 5292505/04/6
onderwerp Wetsvoorstel reparatierijkswet – advies

Geachte heer Donner,

Bij brief van 22 juni 2004 met kenmerk 5292505/04/6 verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) advies uit te brengen inzake het wetsvoorstel Reparatierijkswet (het “**Wetsvoorstel**”). Met het Wetsvoorstel wordt een aantal wetstechnische gebreken en leemten in diverse rijkswetten hersteld.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.

De Raad gaat in dit advies alleen in op de onderdelen van het Wetsvoorstel die betrekking hebben op de Wet militaire strafrechtspraak (de “**WMS**”) (artikel VIII), het Wetboek van Militair Strafrecht (het “**WvMS**”) (artikel IX) en de overgangsbepaling (artikel XII). De andere onderdelen hebben geen aanleiding gegeven tot op- en aanmerkingen. Dit advies is in nauwe samenwerking met rechters respectievelijk raadsheren uit militaire kamers van de rechtbank en het gerechtshof Arnhem tot stand gekomen.

Artikel VIII: Wet militaire strafrechtspraak

1. Artikel A: In artikel 1 WMS zouden militaire kantonzaken gedefinieerd moeten worden. Dit begrip wordt wel genoemd in artikel 49 Wet op de Rechterlijke Organisatie (de “**Wet RO**”), maar is daar niet nader uitgewerkt.
2. Artikel C: Het Wetsvoorstel probeert in artikel 2 WMS zowel de rechtsmacht als de bevoegdheden van de rechtbank Arnhem te regelen. Dit heeft twee nadelen. Ten eerste worden verwijzingen moeilijker doordat steeds moet worden gewerkt met ‘met dien verstande dat’ of met ‘met uitzondering van’. Ook in het huidige voorstel wordt bij de verwijzing uit artikel 10 lid 3 WMS wel artikel 2 lid 2 WMS uitgesloten, maar de militaire kamer wordt niet genoemd in de aanhef van het derde lid. Ten tweede is een aparte regeling voor de rechtsmacht en bevoegdheden overzichtelijker.
3. Artikel D: Om onnodige verwarring te voorkomen, behoeven de economische delicten naar het oordeel van de Raad nadere verheldering en uitwerking. Bij deze uitwerking kan tevens worden

datum 23 september 2004
kenmerk UIT 4691/ONTW RCH
pagina 2 van 4

aangegeven welke van de twee tegenstrijdige bepalingen (artikel 11 WvMS en artikel 5 Wetboek Economische Delicten) voorrang moet hebben.

In het gewijzigde artikel 3 WMS wordt de bevoegdheid van de militaire kamers geregeld. Voor de meervoudige militaire kamers is ingevolge het Wetsvoorstel niet bepaald dat het militaire lid bij voorkeur komt uit het krijgsmachtdeel van de verdachte. De enkele verwijzing naar “militaire kamers bedoeld in artikel 55 Wet RO” zoals dat in de gewijzigde artikelen 2 lid 2 en 3 (aanhef) WMS komt te staan, maakt artikel 55 lid 2, tweede volzin, Wet RO nog niet toepasselijk.

4. Artikel E: Door het schrappen van het woord “uitsluitende” uit artikel 4 lid 1 WMS lijkt het net of de bevoegdheden vervallen (hetgeen niet het geval is gelet het tweede lid van deze bepaling waarin “bij voorkeur” gehandhaafd blijft), terwijl het alleen maar de bedoeling is om de *exclusiviteit* van de bevoegdheid van de militaire rechter op te heffen. De Raad geeft u in overweging het woord “uitsluitende” te laten staan, danwel de hierboven genoemde beperkte strekking van de wijziging in de memorie van toelichting te expliciteren.
5. Artikel G: Voor de militaire leden van de rechtbank Arnhem is ingevolge het Wetsvoorstel niet bepaald dat de artikelen 7, 12 en 13 Wet RO op hen van toepassing zijn. De enkele verwijzing naar “militaire kamers bedoeld in artikel 55 Wet RO” zoals dat in de gewijzigde artikelen 2 lid 2 en 3 (aanhef) WMS komt te staan, maakt artikel 55 lid 2, tweede volzin, Wet RO nog niet toepasselijk.
6. Artikel I: Voor de meervoudige militaire kamer van het gerechtshof Arnhem is ingevolge het Wetsvoorstel niet bepaald dat het militaire lid bij voorkeur komt uit het krijgsmachtdeel van de verdachte. De enkele verwijzing naar “militaire kamers bedoeld in artikel 68 Wet RO” zoals dat in het gewijzigde artikel 8 lid 1 WMS komt te staan, maakt artikel 68 lid 2, tweede volzin, Wet RO nog niet toepasselijk.

Voor de militaire leden van het gerechtshof Arnhem is ingevolge het Wetsvoorstel niet bepaald dat de artikelen 7, 12 en 13 Wet RO op hen van toepassing zijn. De enkele verwijzing naar “militaire kamer bedoeld in artikel 68 Wet RO” zoals dat in het gewijzigde artikel 8 lid 1 WMS komt te staan, maakt artikel 68 lid 2, tweede volzin, Wet RO nog niet toepasselijk.

7. Artikel K: De in het gewijzigde artikel 10 lid 2 WMS, genoemde “militaire autoriteit” die in ‘noodgevallen’ een mobiele rechtbank mag instellen, mag niet behoren tot de Koninklijke Marechaussee (conform het bepaalde voor de militaire leden in de artikelen 6, 9, 11, 17 Wet RO). Het is naar het oordeel van de Raad onjuist om iemand die deel uitmaakt van het opsporingsapparaat deze bevoegdheid te geven. Te meer daar daaraan ook gekoppeld is de benoeming van de leden van de mobiele rechtbank (artikel 11 lid 4, tweede volzin, WMS) en via artikel 49 WMS de bevoegdheid te bepalen dat van een aantal procedurevoorschriften mag worden afgeweken zoals aangegeven in artikel 46 WMS.

datum 23 september 2004
kenmerk UIT 4691/ONTW RCH
pagina 3 van 4

8. Artikel L: Het begrip “rechterlijke ambtenaren met rechtspraak belast” wordt in de artikelen 11, 15, 44 WMS ingevoerd. De definitie hiervan staat in artikel 1 Wet RO. Deze definitie zou ook van toepassing op verklaard moeten worden op de WMS.

Voor de militaire leden van een mobiele rechtbank is in het gewijzigde artikel 11 lid 3, tweede volzin, WMS ook artikel 1g Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren (de “**Wrra**”) van toepassing verklaard. Dit is naar het oordeel van de Raad overbodig, aangezien via de verwijzing in het gewijzigde artikel 11 lid 3, eerste volzin, WMS naar artikel 6 lid 4 Wrra al geregeld is.

9. Artikel N: Gewone leden van het Openbaar Ministerie zijn geen rechterlijke ambtenaren met rechtspraak belast en om deze reden is artikel 13 Wet RO niet op hen van toepassing. Het is de Raad dan ook niet duidelijk waarom in het Wetsvoorstel gekozen is om artikel 13 Wet RO wel van toepassing te verklaren op *waarnemende* leden van het Openbaar Ministerie.
10. Artikel O: Artikel 1g Wrra is niet van toepassing op griffiers omdat deze geen rechterlijke ambtenaren met rechtspraak belast zijn. In deze bepaling kan beter aansluiting gezocht worden bij het Besluit beëdiging en vergoeding buitengriffiers en waarnemend griffiers (Besluit van 10 december 2001, *Stb.* 2001, 620), met als bijlage het formulier voor het afleggen van de eed en de belofte.
11. Artikel R: In de gewijzigde artikelen 17 lid 5 en 18 lid 3 WMS moet verwezen worden naar het bevelsgebied en niet naar de Nederlandse Antillen en Aruba.

Ten aanzien van het gewijzigde artikel 17 lid 1 WMS zou de Raad willen opmerken dat er twee gerechten in eerste aanleg op de Nederlandse Antillen en Aruba zijn.

12. Artikel V: In artikel 23 WMS staat niet zo zeer de toevoegingshandeling die buiten Nederland wordt verricht centraal, maar om het optreden van de advocaat.
13. Artikel HH: De Raad zou u in overweging willen geven om de bepalingen in de WMS die hun betekenis verloren hebben te laten vervallen. In dit verband wordt er specifiek gedacht aan: (i) artikel 65 lid 1 WMS: getrokken wetten ‘herleven’ niet meer; (ii) artikel 65 lid 2 WMS: artikel 108 lid 3 Wet militair tuchtrecht voorziet reeds in hetgeen dat in deze bepaling geregeld is; en (iii) artikel 72 WMS: als genoemde administraties en/of archieven nog niet zijn overgedragen, hetgeen moest gebeuren voor 1 januari 1991, dan is er praktisch gezien nu geen mogelijkheid meer voor overdracht aangezien de genoemde secretarieën en griffies al een geruime tijd niet meer bestaan.

Artikel IX: Wetboek van Militair Strafrecht

14. Artikel N: In artikel 48 WvMS moet na “rang” worden ingevoegd “of stand”, omdat de in dit artikel genoemde verhouding betrekking heeft op zowel rangen als standen.

datum 23 september 2004
kenmerk UIT 4691/ONTW RCH
pagina 4 van 4

Artikel XII: Overgangsbepaling

15. De Raad vraagt zich af of de eerste volzin van artikel XII, lid Wetsvoorstel de zinsnede “, alsmede op vonnissen en beschikkingen in hoger beroep van een militaire kamer van de rechtbank die na die datum zijn tot stand gekomen” nog een praktische betekenis heeft. Voor zover er nog beroep open staat tegen deze vonnissen en beschikkingen, dan betreft dit cassatie. De regeling omtrent de bevoegdheid ten aanzien van de cassatie is niet gewijzigd per 1 januari 2002.

Indien na het uitbrengen van dit advies het ontwerp wetsvoorstel op belangrijke onderdelen anders dan in hiervoor bedoelde zin wordt gewijzigd, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren.

Hoogachtend,

D.J. van Dijk
Lid Raad voor de rechtspraak

Cc.
DB Presidentenvergadering
Gerechtshof Arnhem – mr. R. van den Heuvel
Rechtbank Arnhem – mr. A. van Gorp
Voorlichting